

AÐALSKIPULAG REYKJAVÍKUR 2040

Miðstöð um öryggisráðstafanir á Hólmsheiði

Skilgreining samfélagsþjónustu (S63)

Lýsing skipulagsgerðar

Lagt fram sbr. 1. mgr. 30. gr. skipulagslaga 123/2010

Október 2026

 Reykjavík

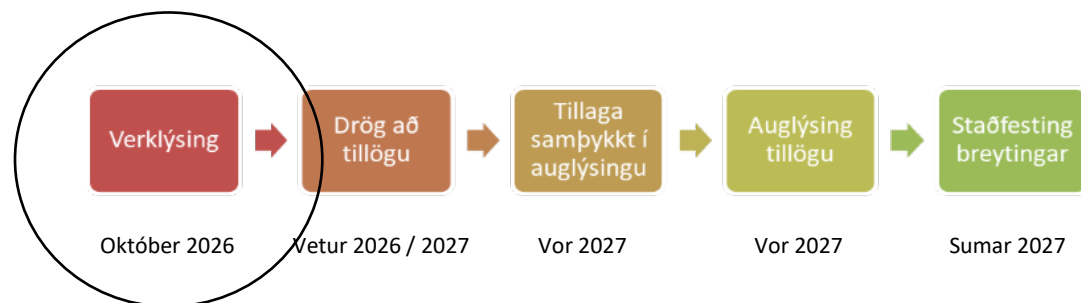
Aðalskipulag Reykjavíkur 2040

Miðstöð um öryggisráðstafanir á Hólmsheiði

Skilgreining samfélagsþjónustu (S63)

Breytingar boðaðar á Aðalskipulagi Reykjavíkur 2040 til að mynda skilyrði fyrir nýtt samfélagsþjónustusvæði (S63) á Hólmsheiði þar sem nú er skilgreint opið svæði (OP15). Breytingarnar miða að því að Miðstöð um öryggisráðstafanir geti byggst upp á svæðinu.

Verklýsing lögð fram sbr. 1. mgr. 30 gr. skipulagslaga. Vísað í borgarráð.

Forsaga og forsendur breytinga

- Félags- og húsnæðismálaráðuneytið birti frumvarp í samráðsgátt stjórnvalda í september 2025, þar sem lagt var til að nýrri stofnun, **Miðstöð um öryggisráðstafanir**, verði komið á fót til að sjá um framkvæmd öryggisráðstafana samkvæmt dómsúrlausn.
- Frumvarpið var samþykkt á Alþingi 19. júní 2026 og munu lögin taka gildi þann 1. apríl 2027*.
- Ráðherra var veitt heimild til að hefja undirbúning að stofnun miðstöðvarinnar og tryggja húsnæði þar til lögin taka gildi. Á þeim grundvelli hefur **undirbúningur skipulagsvinnu og fyrirhugaðrar uppbyggingar** á Hólmsheiði verið hafinn.
- Viljayfirlýsing milli Reykjavíkurborgar og ríkis var undirrituð í nóvember 2025, um sameiginlegan vilja fyrir því að tryggja ríkinu lóð á landi Reykjavíkurborgar á Hólmsheiði fyrir miðstöðina.

Hingað til hefur skort heildstæða umgjörð og sérhæfð úrræði af þessu tagi hér á landi. Miðstöðin verði **fyrsta úrræði sinnar tegundar** á landinu og mun hafa **hlutverk á landsvísu** fremur en að þjóna tilteknu hverfi eða borgarhluta.

Hlutverk miðstöðvarinnar er fjölþætt og tekur til fleiri þátta en reksturs einstaks úrræðis s.s.

- rekstur öryggisgæslustaðar fyrir einstaklinga sem hafa verið dæmdir eða úrskurðaðir til öryggisgæslu samkvæmt viðeigandi ákvæðum almennra hegningarlaga
- eftirlit og umsjón með öryggisgæslustöðum sem starfa á hennar vegum
- umsjón með einstaklingum sem gert er að sæta vægari öryggisráðstöfunum
- tekur við dómum og úrskurðum til framkvæmdar og skráningar
- veitir ráðgjöf og faglegan stuðning þeim aðilum sem veita skjólstæðingum þjónustu samhliða öryggisráðstöfunum og sinnir fræðslu til viðeigandi hagaðila

*Lög um framkvæmd öryggisráðstafana samkvæmt dómsúrlausn. nr. 76. (2026). <https://www.althingi.is/altext/157/s/1464.html>

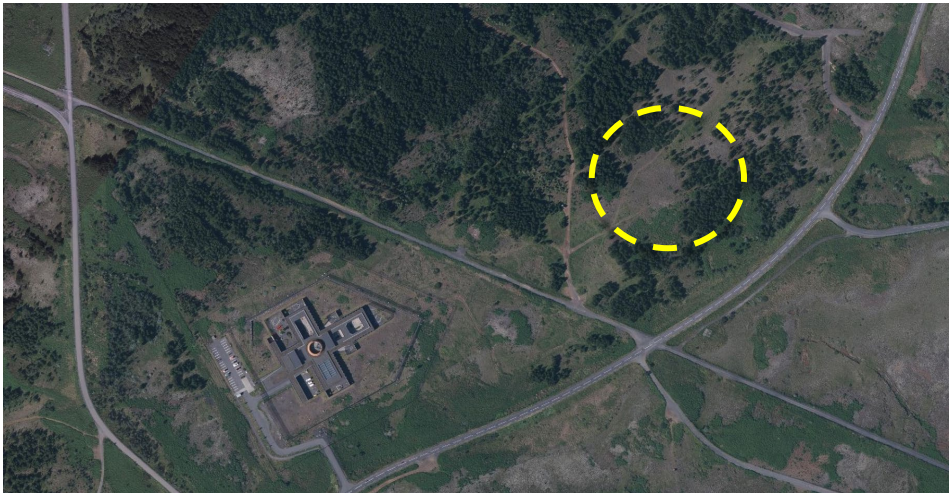
Staðarvalsgreining

- Megin forsendur fyrir staðsetningu öryggismiðstöðvarinnar
- (1) gróðursælt og kyrrlátt umhverfi, þar sem landslag eða gróður mynda sjónræna fjarlægð eða afmörkun frá annarri starfsemi
  - (2) nálægð við fangelsið á Hólmsheiði til að nýta samlegðaráhrif og samnýtingu á þjónustu og starfsfólki.

Gæðamat úr drögum að frumathugun framkvæmda FSRE:

Gæðapættir	Lóð I	Lóð II	Lóð III	Lóð IV
1. Landslag	2	5	1	1
2. Nálægð við stofnbraut	3	3	2	3
3. Nálægð við sbr. starfsemi	2	2	2	2
4. Aðkoma	1	1	2	1
5. Sýnileiki	3	2	5	1
6. Eignarhald	1	1	1	1
7. Deiliskipulag	5	5	5	5
Samtals stig:	17	19	18	14

Tafla 4 - Gæðapættir lóða.

Markmið breytinga

- Mæta þörf fyrir sértæka samfélagsþjónustu sem tryggir öryggi og almannahagsmuni á landsvísu.
- Uppbygging verði mótuð að landslagi og staðháttum á skipulagssvæðinu.
- Lágmarka áhrif starfseminnar á landslag, náttúru og möguleika til útivistar á aðliggjandi svæðum, sér í lagi innan græna trefilsins og þvert á sveitarfélagsmörk.
- Tryggja réttindi skjólstæðinga miðstöðvarinnar með útfærslu í deiliskipulagi s.s. móta heilnæmt umhverfi og rými sem mætir þörfum, tryggja fullnægjandi dagsbirtu og skjól innan byggingarmassa og á dvalarsvæðum
- Tryggja svigrúm til þróunar stofnunarinnar til framtíðar.

Mögulegur valkostur um staðsetningu lóðar fyrir nýja samfélagsþjónustu sbr. drög að frumathugun FSRE

Staðhættir og nærliggjandi svæði

Staðhættir

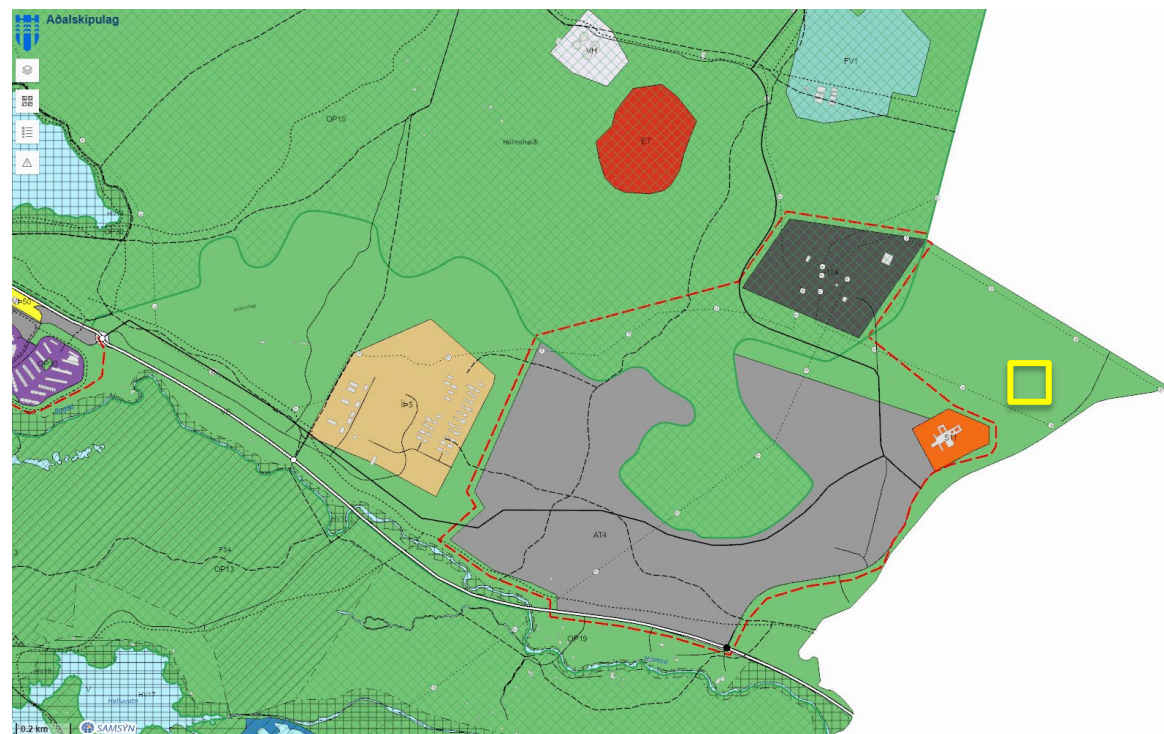
Möguleg lóð er staðsett milli gróðursælla hlíða og einkennast að mestu af grýttu holti og melum með grónum lautum og trjágróðri á jöðrum. Vegslóðar og stígar liggja um svæðið sem eru m.a. nýttir til skógræktar, útivistar og hestamennsku. Trjágróður afskermir svæðið að mestu en sjónlína opnast frá vegi til suðurs og útsýni er til Hengils í austri.

Nærliggjandi svæði

- Opin svæði og útivistarsvæði á Austurheiðum
- Athafnarsvæði (At4)
- Iðnaðarsvæði að Geithálsi (I1a) fyrir tengivirki Landsnets
- Sveitarfélagsmörk Mosfellsbæjar liggja til austurs
- Háspennulínur á vegum Landsnets og Veitna

Fjar á Austurheiðum

- Almennadalur athafnasvæði hestamanna (Íp5) til vesturs
- Efnistöku- og losunarsvæði (E7)
- Fis-flugvöllur (FV1) til norðurs
- Heiðmörk
- Íbúðarbyggð Norðlingaholts (3,5 km)

Landnotkun samkvæmt gildandi aðalskipulagi (AR2040, þéttbýlisuppráttur)

Gildandi ákvæði og mögulegar breytingar

Opin svæði (OP) sbr. almenna skilgreiningu:

„Svæði fyrir útivist, aðallega í tengslum við þéttbýli, með aðstöðu sem almennri útivist tilheyrir, svo sem stígum og áningarstöðum, auk þjónustu sem er veitt á forsendum útivistar (gr. 6.2.l. í skipulagsreglugerð).“ (AR2040, bls. 106)

Samfélagsþjónusta (S) sbr. almenna skilgreiningu

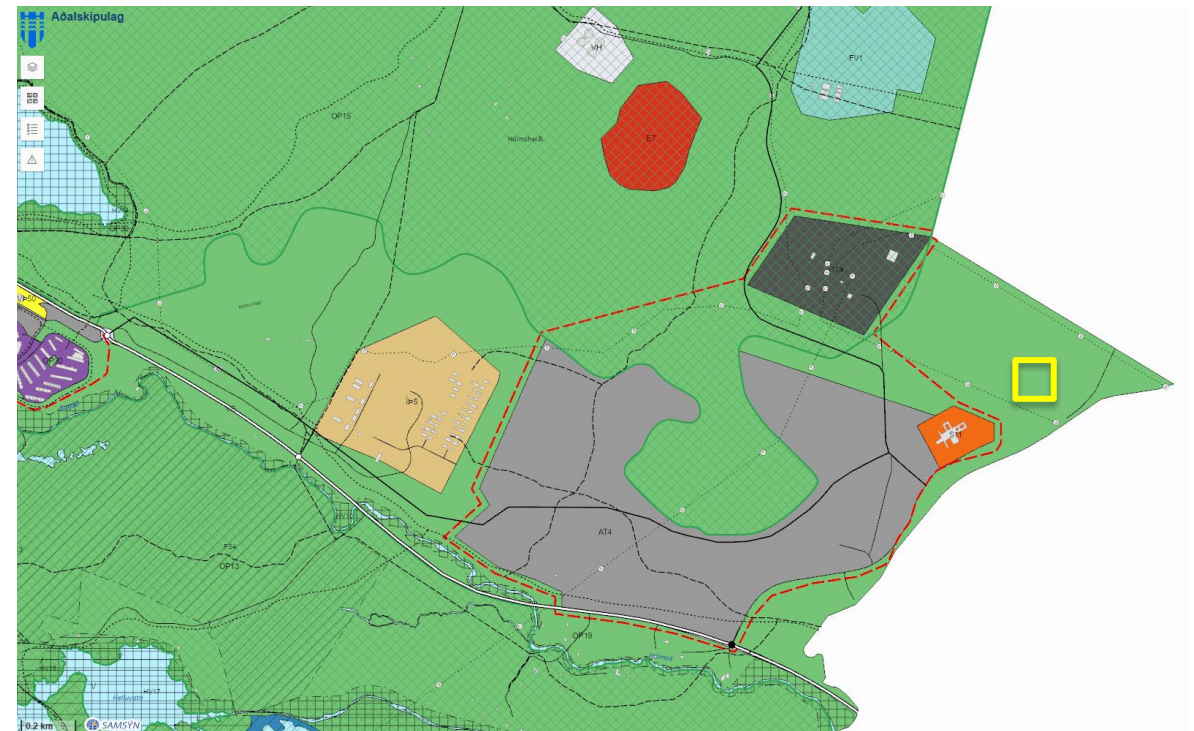
„Svæði fyrir stofnanir og fyrirtæki sem óháð eignaraðild veita almenna þjónustu við samfélagið, svo sem menntastofnanir, heilbrigðisstofnanir, menningarstofnanir, félagslegar stofnanir, trúarstofnanir og aðrar þjónustustofnanir ríkis, sveitarfélaga eða annarra aðila (gr. 6.2.d. í skipulagsreglugerð).“

... „Einkum eru skilgreind sérstaklega svæði samfélagsþjónustu sem þjónar út fyrir viðkomandi hverfi eða borgarhluta og hefur þýðingu á landsvísu.“ (AR2040, bls. 91)

Drög að skilgreiningu nýs svæðis fyrir samfélagsþjónustu*:

Miðstöð um öryggisráðstafanir (S63)

Svæði fyrir samfélagsþjónustu með háa öryggisgæslu. Nánari stefna um landnotkun og byggingarmagn í deiliskipulagi. Stærð svæðis 2 ha.

Landnotkun samkvæmt gildandi aðalskipulagi (AR2040, þéttbýlisuppráttur)

*Vinnsluferli breytingarinnar gæti einnig leitt í ljós minniháttar breytingar á nærliggjandi landnotkunarsvæðum.

Mat á umhverfisáhrifum

Umhverfisþættir sem horft verður til við frekara mat á áformuðum breytingum á aðalskipulagi:

Umhverfisþáttur	Matsspurningar	Viðmið og gögn
Landnotkun og sjálfbær byggðaðróun	1. Hafa breytingar óafturkræf áhrif á landnotkun? 2. Hvernig samræmast breytingar landnotkun á aðliggjandi lóðum? 3. Hafa breytingar áhrif á þróun landnotkunar á nálægum svæðum? 4. Leiða breytingar til aukins byggingarmagns með tilheyrandi umhverfisáhrifum? 5. Hafa breytingar áhrif á lagningu nýrra innviða eða krafna um þjónustu af hálfu borgaryfirvalda?	Sbr. stefna 2040 og ákvæði skipulagsreglugerðar Sbr. stefna um innviði, skipulag veitukerfa, gatnakerfa. Samráð eftir þörfum við Veitur og Vegagerð
Samfélagslegir innviðir	6. Leiða breytingar til þess að álag á samfélagslega innviði aukist eða léttist? 7. Hafa breytingar áhrif á framboð samfélagsþjónustu innan hverfis, innan borgarhluta eða á landsvisu?	Sbr. markmið 1.gr. skipulagslaga mr. 123/2010 og stefna AR2040
Samgöngur og umferð	8. Styðja breytingar við markmið um breyttar ferðavenjur og vistvænar samgöngur? 9. Leiða breytingar til aukinnar umferðar á svæðinu?	Sbr. stefna AR2040 um vistvænar samgöngur og breyttar ferðavenjur Samgöngumat sem unnið verður í tengslum við gerð deiliskipulags
Náttúruvernd, útivist, líffræðileg fjölbreytni og vatnafar	10. Hefur breyting í för með sér röskun á mikilvægum útivistarsvæðum og almenningsrýmum? 11. Leiða breytingar til skerðingar gróðursvæða og að gegndræpi yfirborðs minnki? 12. Hafa breytingar áhrif á vistgerðir sem eru mikilvægar upp á líffræðilegan fjölbreytileika? 13. Hafa breytingar áhrif á svæði með skilgreint náttúruverndargildi eða vatnsverndarsvæði og öryggissvæði þeirra? 14. Hafa breytingar áhrif á gæði vatnakerfa og vatnshlota?	Stefna Svæðisskipulags höfuðborgarsvæðisins 2040 og AR2040 um Græna trefilinn, græna stígin og heildarskipulag útivistarsvæða Stefna Reykjavíkurborgar um líffræðilega fjölbreytni, Náttúrumínjaskrá Umhverfisstofnunar, Lög nr. 36/2011 um stjórntatnamála og gerð vatnaáætlunar og reglugerð nr. 535/2011 um flokkun vatnshlota
Fornleifar og menningarminjar	15. Hafa breytingar áhrif á þekktar fornleifar, menningarminjar og aðrar óskráðar minjar?	Sbr. borgarverndarstefna AR2040, skráðar minjar sbr. byggðakönnun vegna hverfisskipulags og lög um menningarminjar.

Náttúruvá, jarðfræði og jarðvegur	16. Eru breytingar á þekktum sprungusvæðum eða hættusvæðum vegna eldvirkni? 17. Eru breytingar á svæðum sem eru undir hættu vegna ofanflóða eða sjávarflóða? 18. Eru vísbendingar um mengun jarðvegs vegna fyrri starfsemi og landnotkunar á svæðinu?	Sbr. skráðar sprungur og fyrirbyggjandi gögn frá Veðurstofu Íslands, sbr. vinna við hættumat á höfuðborgarsvæðinu.
Loftslagmál og kolefnispor landnotkunar	19. Leiða breytingar og þróun byggðar til aukinnar eða minnkunar á losun CO₂?	Sbr. loftlagsstefna borgar og ríkisins.
Heilsa og öryggi	20. Hafa breytingar áhrif á heilsu eða öryggi íbúa í grenndinni? 21. Hafa breytingar áhrif á hljóðvist, loftgæði, skuggavarp eða útsýni fyrirbyggjandi og komandi byggðar?	Sbr. Markmið AR2040 um lýðheilsu borgarbúa við skipulagningu og hönnun borgarumhverfisins Reglugerðir um hávaða og loftgæði
Áhrif á einstaka aðila	22. Hafa breytingar breytingin viðtæk áhrif og á stóran hóp fólks? 23. Hafa breytingar íþyngjandi áhrif fyrir einstaka aðila eða hóp fólks?	Samráð við hagaðila og íbúa

Samráðs- og kynningarferli

Hér að neðan er gerð grein fyrir helstu skrefum við mótun tillögunnar, en áfangaskipting vinnunnar miðast við opinberar kynningar samkvæmt skipulagslögum:

- 1) Áformuð tillögugerð kynnt með verklýsingu (sbr. 1. mgr. 30. gr. skipulagslaga). Skjalið verður auglýst í fjölmiðlum, sent til skilgreindra hag- og umsagnaraðila og kynnt í skipulagsgáttinni. Gefinn verður ákveðinn frestur til að koma með ábendingar og athugasemdir. **Haut 2026.**
- 2) Drög að breytingartillögu ásamt drögum að mati á umhverfisáhrifum kynnt opinberlega (sbr. 2. mgr. 30. gr. skipulagslaga nr. 123/2010) sbr. kynningu verklýsingar. **Vetur 2026 / 2027.**
- 3) Samþykkt tillaga, ásamt umhverfismati, send til athugunar hjá Skipulagsstofnun. **Vor 2027**
- 4) Aðalskipulagsbreyting auglýst. Breytingartillögur kynntar í 6 vikur og óskað eftir skriflegum athugasemdum (sbr. 3. mgr. 30. gr. skipulagslaga nr. 123/2010). **Vor 2027**
- 5) Afgreiðsla tillögu að lokinni auglýsingu. **Sumar 2027**

Umsagnaraðilar	Hagaðilar
Svæðisskipulagsnefnd höfuðborgarsvæðisins	Félags- og húsnæðismálaráðuneytið
Kópavogsbær	Fangelsismálastofnun
Garðabær	Framkvæmdarsýslan – Ríkiseignir (FSRE)
Hafnarfjarðarkaupstaður	Landsnet
Seltjarnarneskaupstaður	Fisfélag Reykjavíkur
Mosfellsbær	Fákur – hestamannafélag
Kjósarhreppur	
Skipulagsstofnun	Landeigendur í nágrenni
Vegagerðin	Og fleiri aðilar eftir því sem þörf er á
Veitur	
Umhverfis- og orkustofnun	
Náttúrufræðistofnun Íslands	
Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur	
Minjastofnun	
Borgarsögusafn	
Land og skógur	

Verklýsing lögð fram sbr. 1. mgr. 30 gr. skipulagslaga. Vísað í borgarráð.

